

REFORMA SKP – IMPLEMENTACIJA, 24. 9. 2014

**MODEL REFORME NEPOSREDNIH PLAČIL
V SLOVENIJI ZA OBDOBJE 2015 - 2020**

MODEL NEPOSREDNIH PLAČIL ZA OBDOBJE 2015-2020

- **Shema osnovnega plačila**; 54% nacionalne ovojnice (vključno z nacionalno rezervo)
- **Zelena komponenta***; 30% nacionalne ovojnice
- **Shema za mlade kmete***; 1% nacionalne ovojnice
- **Shema za male kmete***; do 10% nacionalne ovojnice (vključeno že v % sheme osnovnega plačila in drugih shem)
- **Shema vezanih podpore**; 15% nacionalne ovojnice
 - Podpora za strna žita (5% nacionalne ovojnice)
 - Podpora za mleko v HGO (3,5% nacionalne ovojnice)
 - Podpora za klavno govedo (3% nacionalne ovojnice)
 - Podpora za zelenjavo (1,5% nacionalne ovojnice)
 - Podpora za beljakovinske rastline (2% nacionalne ovojnice)

RAZREZ LETNE NACIONALNE OVOJNICE NEPOSREDNIH PLAČIL PO POSAMEZNIH SHEMAH

Shema neposrednih plačil	Nacionalna ovojnica v %	Nacionalna ovojnica v € za koledarsko leto 2015	Nacionalna ovojnica v € za koledarsko leto 2019
Shema osnovnega plačila (vključno z nacionalno rezervo)	54%**	74.512.980,00	72.510.120,00
Zelena komponenta	30%	41.396.100,00	40.283.400,00
Shema za mlade kmete	1%	1.379.870,00	1.342.780,00
Proizvodno vezane podpore (strna žita, mleko, zelenjava, klavno govedo)	13%	17.938.310,00	17.456.140,00
Proizvodno vezane podpore (beljakovinske rastline)	2%	2.759.740,00	2.685.560,00
SKUPAJ	100%	137.987.000,00	134.278.000,00
Shema za male kmete (že vključena v shemo osnovnega plačila in druge sheme)	10%	13.798.700,00	13.427.800,00

HEMA OSNOVNEGA PLAČILA

- **Nova dodelitev plačilnih pravic**
- **Upravičenci - KMG, ki:**
 - so prejela neposredno plačilo za leto 2013,
 - so v 2014 prejela plačilne pravice iz nacionalne rezerve,
 - so obdelovala vinograde dne 15.5.2013,
 - lahko dokažejo, da so 15.5.2013 imela (primarno) kmetijsko proizvodnjo.
 - izpolnjujejo **splošne zahteve za prejemanje neposrednih plačil**: vstopni prag 1 ha kmetijskih zemljišč in aktivni kmet (ne opravlja dejavnosti z negativne liste)
- **Upravičene površine**: vse upravičene kmetijske površine, vključno z vinogradi.
- **Vrednost dodeljenih plačilnih pravic – model delne konvergence, s katerim se:**
 - osnovno plačilo KMG približuje povprečnemu plačilu;
 - ohrani določen delež (sedanjih) zgodovinskih dodatkov;
 - ohrani določen delež razlikovanja, ki izhajajo iz različnih vrednosti sedanjih plačilnih pravic za travinje in za njive;
 - minimalna višina plačilnih pravic (osnovno plačilo na hektar) bo znašala 60% povprečne vrednosti osnovnega plačila v Sloveniji;
 - nobeno kmetijsko gospodarstvo ne bo izgubljalo več kot 30% začetne vrednosti osnovnega plačila (postopnost – od 2015 do 2019).

- **Obvezna shema:** KMG, ki je upravičen do plačil iz sheme osnovnega plačila, mora na svojih upravičenih površinah izvajati **kmetijske prakse**, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje → enostavni, splošni, nepogodbeni in letni ukrepi, ki presegajo navzkrižno skladnost in so povezani s kmetijstvom.

- **Praksa 1: Diverzifikacija kmetijskih rastlin** – KMG, ki imajo nad 10 ha ornih zemljišč:
 - od 10 – 30 ha = vsaj dve različni kmetijski rastlini, pri tem, da glavna kmetijska rastlina ne zajema več kot 75% ornega zemljišča;
 - nad 30 ha = vsaj tri različne kmetijske rastline, pri tem, da glavna ne zajema več kot 75% in dve glavni kmetijski rastlini več kot 95% ornega zemljišča.

Okoli 3.000 KMG, ki skupaj obdelujejo 81.000 ha oz 48 % vseh njivskih površin.

- **Praksa 2: Ohranjanje trajnega travinja:**
 - se spremlja na nivoju države;
 - na ravni KMG, če se le-ta nahaja na območju »Okoljsko občutljivega trajnega travinja« - na teh območjih se površine travinja ne smejo preorati.

»Okoljsko občutljivo trajno travinje« bo moralo ohranjati okoli 9.000 KMG, ki ima skupaj 20.700 ha travinja.

➤ **Praksa 3: Površine z ekološkim pomenom (PEP) - KMG, ki imajo nad 15 ha ornih zemljišč:**

Zagotoviti vsaj 5% ornih zemljišč pod PEP. Kot PEP štejejo sledeče površine:

- zemljišče v prahi: ni kmetijske proizvodnje v času od 1. januarja do 30. junija tekočega leta
- površine s kmetijskim rastlinami, ki vežejo dušik: krmni bob, bob, soja, grašica, volčji bob oz. lupina, grahor, krmni grah, lucerna ali detelje. Morajo biti prisotne na njivski površini od 7. maja do tehnološke zrelosti oziroma do 30. septembra tekočega leta;
- površine z naknadnimi posevki ali podsevki trave: setev podsevkov trave med glavno kmetijsko rastlino, upošteva se še mešanice vrst kmetijskih rastlin. Setev naknadnih posevkov ali trave je potrebno opraviti med dvema glavnima km. rastlinama od 1. junija do 1. septembra tekočega leta, hkrati je potrebno zagotoviti pokritost tal od 15. septembra tekočega leta do vsaj 16. oktobra tekočega leta..

➤ Okoli 1.700 KMG ima več kot 15 ha ornih zemljišč.

- Letno plačilo v obliki sorazmernega deleža skupne vrednosti aktiviranih plačilnih pravic KMG oz. odvisna od osnovnega plačila;
- zagotovljen mehkejši prehod v nov sistem neposrednih plačil.

SHEMA ZA MLADE KMETE

- **Upravičenci** so tisti, ki so upravičeni do sheme osnovnega plačila in ki so:
 - v letu 2015 prvič nosilci KMG ali so to postali v obdobju petih letih pred prvo predložitvijo zbirne vloge;
 - v letu (prve) predložitve vloge niso starejši od 40 let.

- Plačilo se bo izračunalo vsako leto.
 - **Letni znesek za posameznega mladega kmeta =**
[število aktiviranih plačilnih pravic MK] x [25 % povprečnega nacionalnega neposrednega plačila na hektar]
povprečno nacionalno neposrednega plačila na hektar =
[nacionalna ovojnica za neposredna plačila za 2019] / [vsi upravičenimi ha 2015]

- **Ovojnica za shemo:** na podlagi števila potencialnih upravičencev je obseg sredstev določen v višini **1 %** nacionalne ovojnice za neposredna plačila.

➤ **Prostovoljna shema:**

- KMG, ki bodo upravičena do 1.050 € neposrednih plačil se lahko odločijo za sodelovanje v shemi.
- Agencija do 1. oktobra 2015 nosilec pošlje obvestilo o ocenjenem znesku plačil.
- Nosilec mora oddati vlogo za vključitev v shemo do 15. oktobra 2015

➤ **Vrednost podpore** posameznemu malemu kmetu (največ 1.050 €):

- upoštevala se bodo dejanska plačila, ki bi jih kmet prejel v okviru t.i. standardnih shem za leto 2015 na podlagi prijavljenih površin in števila živali.
- sestavljeno bo iz osnovnega plačila, zelene komponente, in/ali dodatka za mlade kmete in/ali proizvodno vezanih plačil.
- ostala bo vsa leta enaka, prilagajala se bo le linearnemu nižanju nacionalne ovojnice za neposredna plačila zaradi zunanje konvergence.

Ocenjujemo, da bo okoli 25.000 KMG upravičenih do 1.050 € neposrednih plačil.

➤ **KMG med sodelovanjem v shemi za male kmete:**

- niso zavezana za izvajanje zelene komponente in niso deležna kontrol v okviru navzkrižne skladnosti;
- morajo izpolnjevati vstopni prag 1 ha upravičenih kmetijskih zemljišč;
- morajo ohraniti vsaj število upravičenih ha, ki ustreza številu lastniških ali zakupljenih plačilnih pravic, prijavljenih v letu 2015 za shemo osnovnega plačila.

➤ Podpora za pridelavo strnih žit

Letno se nameni 5% nacionalne ovojnice za NP (6.899.350,00€ v letu 2015).

➤ Pogoji:

- $\geq 0,3$ ha strnih žit na KMG, kamor se štejejo pšenica, trda pšenica, rž, pira, tritikala, oves, ječmen, soržica in mešanica žit.
- Strna žita morajo biti na njivi vsaj do dopolnjene tehnološke zrelosti.

Podatki (ZV 2013) o izpolnjevanju pogoja:
22.600 KMG, ki imajo skupaj **57.268 ha** strnih žit (cca 33,6% vseh njiv),
GVZ goveda (cca 56% vsega GVZ goveda) in 26.900 GVZ prašičev (cca
88% vsega GVZ prašičev)

Predvidena vrednost pomoči v letu 2015 **114 €/ha**

➤ Podpora za mleko v HGO

Letno se nameni 3,5% nacionalne zgornje meje (4.829.545,00 € v letu 2015).

➤ Pogoji:

- KMG je razvrščeno v HGO;
- KMG ima krave, ki:
 - da ima žensko govedo na zadevnem KMG vsaj eno kontrolo prireje mleka, ki se izvaja v okviru skupnega temeljnega rejskega programa v obdobju od 1. januarja do 30. septembra tekočega leta in je prisotno na KMG na dan 31. maja tekočega leta;
 - kot obdobje obvezne reje šteje čas od 1.1. do 30.9. tekočega leta;
 - ne glede na prejšnjo alinejo se kot prvi dan obdobja obvezne reje šteje tudi dan prihoda na KMG po 1.1., če ta krava izpolnjuje vse ostale pogoje oz. se kot zadnji dan obdobja obvezne reje šteje dan odhoda iz KMG, če je krava zapustila KMG po 31. 5. in pred 30. 9. in izpolnjuje pogoje iz prve alineje;
 - so označene, registrirane ter vodene v registru govedi na kmetijskem gospodarstvu;
 - ne glede na prejšnjo alinejo velja, da so krave upravičene do plačila tudi, kadar so bili podatki sporočeni v Centralni register govedi RS prvi dan obveznega obdobja reje živali;

Po razpoložljivih podatkih bo v ukrep zajetih okoli 2.000 KMG in **42.000 krav.**

Predvidena vrednost pomoči v letu 2015 **122 €/kravo.**

HEME PROIZVODNO VEZANIH PODPOR

➤ Podpora za rejo govedo

letno se nameni 3% nacionalne zgornje meje (4.139.610,00 € v letu 2015).

➤ Pogoji:

- Podpora se odobri enkrat v življenju posamezne živali za bika ali vola starejšega od 9 mesecev.
- Nosilec KMG je upravičen do podpore za rejo govedu za bika ali vola, ki:
 - je starostni pogoj izpolnil na zadevnem KMG, in sicer za zahtevke leta 2015 v času od 1. 1. 2015 do 31. 10. 2015, za zahtevke naslednjih let pa v času od 1. 11. predhodnega leta do 31. 10. tekočega leta;
 - je na zadevnem KMG neprekinjeno vsaj 6 mesecev, kar se šteje za obdobje obvezne reje;
 - pogoj obdobje obvezne reje iz prejšnje alineje mora za zahtevke leta 2015 izpolniti najkasneje do 31.10.2015, za zahtevke naslednjih let pa najkasneje do 31. oktobra tekočega leta.
 - je označen, registriran ter voden v registru govedu na gospodarstvu v skladu z Uredbo (EU) št. 1760/2000.

Predvidoma bo v ukrep zajetih okoli **81.000 bikov/volov**.

Predvidena vrednost pomoči v letu 2015 **50 €/žival**

HEME PROIZVODNO VEZANIH PODPOR

➤ Podpora za zelenjavo

Letno se nameni 1,5 % nacionalne zgornje meje (2.069.805,00 € v letu 2015).

➤ Pogoji:

Do podpore za zelenjavo je upravičen nosilec kmetijskega gospodarstva, ki:

- prideluje vrtnine na prostem iz šifranta kmetijskih rastlin iz predpisa o izvedbi ukrepov kmetijske politike ali vrtnine v zavarovanem prostoru iz šifranta kmetijskih rastlin iz predpisa o izvedbi ukrepov kmetijske politike ali šparglje ali atričoko ali kardij ali rabarbaro;
- uveljavlja podporo za zelenjavo na skupni površini, ki znaša vsaj 0,30 ha,
- je zelenjavo posejal ali posadil v rastni dobi v letu oddaje zbirne vloge in je prisotna na površini od 7. maja do vključno 30. septembra v tekočem letu;
- za zadevno zelenjavo mora nosilec kmetijskega gospodarstva voditi evidenco o pridelavi v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike

V letu 2013 je bilo na zbirni vlogi skupaj okoli **1.700 ha** zelenjave.

Predvidena vrednost pomoči v letu 2015 **533 €/ha**

HEME PROIZVODNO VEZANIH PODPOR

➤ Podpora za beljakovinske rastline

Letno se nameni 2% nacionalne zgornje meje (2.759.740,00 € v letu 2015).

➤ Pogoji:

- $\geq 0,3$ ha beljakovinskih rastlin na KMG: krmni bob, soja, grašica, volčji bob oz. lupina, grahor, krmni grah, lucerna ali detelje;
- beljakovinske rastline so prisotne na površini od 7. maja do tehnološke zrelosti oziroma do 30. septembra v tekočem letu.

V letu 2013 je bilo na zbirni vlogi okoli **4.650 ha** beljakovinskih rastlin.

Predvidena vrednost pomoči v letu 2015 **419 €/ha**